

OLIMPIADA NAȚIONALĂ
UNIVERSUL CUNOAȘTERII PRIN LECTURĂ
pentru elevii din mediul rural
Etapa județeană
Clasa a VII-a

Partea I (20 de puncte)

Citește cu atenție textul următor, apoi rezolvă sarcinile de lucru:

Caravana cinematografică intră în sat pe la orele cinci după-amiaza. Ploua mărunț și prin parbrizul aburit al camionului primele case se zăreau ca niște mogâldețe. Când ajunse în dreptul unei cruci de lemn pe care era răstignit un Cristos de tablă, mâncat de rugină și cu un braț lipsă, camionul se opri. Lângă cruce stătea un om îmbrăcat cu o pufoaică. Ușa cabinei se deschise și de după ea se ivi un cap cârlionțat, de băiețandru.

- Ei, nene! Asta-i satul Mogoș?

Omul de lângă cruce își lungi gâtul și se întoarse din profil, ducând o mână la ureche.

- Mogoș! Asta-i satul Mogoș? - sună din nou întrebarea.

- Mogoș, Mogoș! - se grăbi să răspundă cel cu pufoaica.

- Da' Căminul cultural nu știți pe unde vine?

- Tot înainte, zise omul, țineți tot înainte. E lângă biserică. Ușa cabinei se închise și camionul, un „Molotov” cu botul lunguiet, vopsit în verde închis, și cu o cușcă mare din scânduri acoperită de afișe în spate, porni legănându-se pe drumul desfundat de ploaie. În cabină era cald. Din radioul agățat sub bord, lângă schimbătorul de viteză, se auzea o melodie despre un nou oraș căruia interpretul, cu o voce subțire, avântată, îi ura să trăiască și să tot înflorească.

- Ia auzi! Bucata ce-o avem și noi! - spuse tânărul. Să vezi că nu ne așteaptă nimeni, adăugă el privind-și vecinul care conducea degajat, ținând volanul ca pe hățuri, între degetul mare și arătător; apoi, fără pauză, tânărul începu să cânte încet, împrumutând ritmul de marș al melodiei tot mai optimiste: „Să veezi că nuuu ne așteaaaptă niimeni...” Șoferul, un bărbat cărunț cu părul rar pieptănat grijuliu într-o parte și cu doi pomeți neobișnuit de mari între care se îngropa un nas lătăreț, hârâi o dată scurt, coborî puțin geamul portierei și fără să-și mute privirea ațintită înainte, scuipă expert prin deschizătură.

(Ioan Groșan, *Caravana cinematografică*)

1. Menționează patru repere spațiale întâlnite de camion în drumul spre căminul cultural.....4p.
2. Notează, pe foaia de concurs, litera în dreptul căreia se află varianta corectă de răspuns:..... 4 p.
 - a. Șoferul se teme că nu îi așteaptă nimeni;
 - b. Tânărul cântă încet;
 - c. Vecinul este un bărbat tânăr;
 - d. Călătorii întâlnesc un băiețandru îmbrăcat în pufoaică.
3. Aranjează propozițiile următoare în ordinea apariției lor în fragmentul dat.....4p.
 - a. Șoferul hârâi o dată scurt;
 - b. Omul de lângă cruce își lungi gâtul;
 - c. Caravana cinematografică intră în sat pe la orele cinci după-amiaza;
 - d. Când ajunse în dreptul unei cruci de lemn camionul se opri.
4. Continuă următoarea secvență, astfel încât să obții o frază alcătuită din 4 propoziții: *Ploua mărunț.....* 4 p.
5. Descrie, în 15 - 20 de cuvinte, atmosfera dintr-un cămin cultural sătesc. 4 p.

Partea a II-a (20 de puncte)

Se dă textul:

Cinematograful s-a născut la sfârșitul secolului XIX, deoarece a fost nevoie de un drum lung să se atingă nivelele de dezvoltare necesare ale fizicii, chimiei, mecanicii, electrotehnicii, opticii ca abia după aceea să înceapă să se dezvolte tehnica cinematografică.

Înainte de a vorbi de proiecția cinematografică, este bine să ne amintim despre camera obscură, cunoscută încă din antichitate, dispozitiv cu care pentru prima dată se putea capta o imagine din mediul înconjurător. Chiar dacă imaginea era răsturnată, era însă o imagine reală. Pe la mijlocul secolului XVII apare lanterna magică, dispozitiv cu care se pot face proiecții a unor desene executate pe sticlă. Este o proiecție de tip diascope. Tot cam în acea epocă, ca o aplicație a lanternei magice, apare în China teatrul de umbre.

Secolul XIX înseamnă pentru oamenii de știință, secolul marilor căutări și descoperiri. Referitor la descoperirile premergătoare apariției cinematografului, amintim de încercările unui profesor belgian, Joseph Plateau, care în 1829 vrând să stabilească limita de rezistență a retinei ochiului, se uită timp de 25 secunde la discul solar. Orbit de lumina puternică a soarelui, este nevoit să stea câteva zile într-o cameră întunecată și constată că are în permanență senzația că vede imaginea soarelui, aceasta întipărindu-se pe retină. Cu această experiență reușește să definească remanența retiniană, foarte important pentru cinematograf. Realizează în 1832 un aparat pentru a înșela vederea, cunoscut sub numele de fenakistoscop. Principiul de funcționare era realizarea unor desene care reprezentau o imagine în mișcare descompusă într-o serie de imagini fixe, iar apoi recompunerea lor printr-o succesiune rapidă datorită memoriei asociative, fenomenul care face ca ochiul să asocieze imaginile văzute.

(http://ro.wikipedia.org/wiki/Tehnica_proiec%C8%9Biei_cinematografice)

1. Transcrie o secvență de text în care este descris principiul de funcționare al aparatului care înșală vederea.....4 p.
2. Descrie camera obscură, așa cum este prezentată în textul dat 4 p.
3. Alege litera căreia îi corespunde afirmația corectă, având ca reper informațiile din textul dat.....4 p.
a). cinematograful s-a născut la începutul secolului XIX; b) camera obscură este un dispozitiv care înșală vederea; c) lanterna magică apare pe la mijlocul secolului al XIX-lea; d) lanterna magică este o proiecție de tip diascope.
4. Explică, într-un enunț, sensul următoarei afirmații: *Secolul XIX înseamnă pentru oamenii de știință, secolul marilor căutări și descoperiri*.....4 p.
5. Prezintă, în 30 - 40 de cuvinte, experiența profesorului Joseph Plateau..... 4 p.

Partea a III-a (50 de puncte)

1. Numește un element comun mesajelor celor două texte date. 5 p.
2. Explică, într-un enunț, importanța dezvoltării cinematografiei, pentru omul modern..... 5 p.
3. Identifică, în cel de-al doilea text, dispozitivele de captare a imaginii care au precedat proiecția cinematografică. 5 p.
4. Menționează două avantaje pe care le poate aduce vizionarea filmelor științifice.....5 p.
5. Prezintă, într-un text de 10-15 rânduri, un film care ți-a plăcut.....15p.
6. Redactează o compunere de 15 – 20 de rânduri, în care să prezinți cum crezi că ar fi lumea de astăzi fără cinematograf, fără televizor și fără telefon. 15 p.

Timp de lucru 2 ore

Toate subiectele sunt obligatorii

Se acordă 10 puncte din oficiu